

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

1 (16)

Datum
2026-06-15

Diarienummer
1969-2022

Dossiernummer
2402494

Enligt sändlista

Beslut om bildande av Nörd-Lomsjöbergets naturreservat i Åsele kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen i Västerbotten beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

För att uppnå och tillgodose syftet med Nörd-Lomsjöbergets naturreservat beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 2.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken gäller från den dag de vinner laga kraft. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller från kungörelsedatum även om beslutet överklagas.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Fakta om naturreservatet

Namn	Nörd-Lomsjöberget
Dossiernummer	2402494
NVR-id	2201369
Kommun	Åsele
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	18 km SV om Åsele
Koordinat	7108495, 598864 (Sweref 99 TM)
Naturgeografisk region	30a, Norrlands vågiga bergkullterräng med mellanboreala skogsområden
Gräns	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1
Markägare	Enskilda
Fastigheter	Forsnäs 1:16, Forsnäs 1:17
Förvaltare	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal	35 hektar

Tabell med administrativa uppgifter om Nörd-Lomsjöbergets naturreservat.

Syftet med naturreservatet

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara, vårda och återställa områdets värdefulla naturmiljöer i form av barrnaturskogar och våtmarker. Områdets helhetsvärden med dess förhållandevis opåverkade karaktär, ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att skydda och återställa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Syftet också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Hur syftet ska uppnås

Syftet ska uppnås genom att naturreservatet i huvudsak utvecklas fritt genom naturliga processer. Där området är präglad av brand eller är

påverkat av skogsbruk, dikning, främmande eller andra skadliga arter, eller där särskilda insatser kan behövas för att gynna skyddsvärda arter och naturmiljöer, ska syftet även kunna nås genom att:

- genomföra naturvårdsbränning,
- utöka livsmiljöer och öka mängden lämpligt substrat för skyddsvärda arter i skog,
- skapa en mer varierad beståndsstruktur och främja lövandelen i områdets ungskogar och medelålders skogar,
- återställa struktur och hydrologi i våtmarker och skog,
- genomföra direkta populationsförstärkande åtgärder,
- genomföra åtgärder för att begränsa eller ta bort för området främmande arter eller andra skadliga arter.

Åtgärder ska också kunna genomföras för att underlätta för allmänhetens friluftsliv och förebygga slitage och påverkan på mark, växt- och djurliv.

Skälen för beslutet

Nörd-Lomsjöbergets naturreservat är ett område med höga bevarandevärden kopplat till områdets barrnaturskogar, som innehåller gott om naturskogsstrukturer som gamla, grova träd och död ved i olika nedbrytningsstadier. Trädskiktet är flerskiktat och har lång kontinuitet. Området erbjuder lämplig livsmiljö för ett flertal naturskogslevande indikatorarter och rödlistade arter.

De höga naturvärden som dokumenterats i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att kunna bevaras. Genom naturreservatsbeslutet undanröjs hot från exploatering och andra åtgärder. Förutsättningarna att bevara och utveckla naturreservatets naturmiljöer, med därtill hörande processer, strukturer och arter säkerställs. Genom beslutet bevaras också möjligheten att uppleva ett förhållandevis opåverkat naturlandskap.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet gäller följande föreskrifter.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är inom naturreservatet förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk,
2. bygga om eller ändra befintlig byggnads eller anläggnings konstruktion, funktion eller användningssätt,
3. uppföra stängsel, staket eller hägnad,
4. anlägga väg, parkeringsplats, led, spång, bro eller brygga,
5. anlägga ledning eller rör,
6. bedriva täkt, gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dämna, rensa, utfylla, muddra, reglera eller bedriva annan verksamhet som skadar eller förändrar mark och block eller förändrar bottentopografi, vattenflöden eller dräneringsförhållanden,
7. tippa, dumpa eller anordna upplag,
8. avverka, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
9. plantera in eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
10. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, växtnäringssämnen, jordförbättringsmedel eller kalk,
11. framföra motordrivet fordon i terräng, med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark.

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

1. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål, annat än tillfälligt (högst en vecka) i samband med jakt.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela naturreservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. naturvårdsbränning och därtill hörande selektiva huggningar och anläggande av brandgator och/eller brandefterliknande åtgärder,
4. naturvårdeshöjande skötselåtgärder i skog genom att röja och fälla buskar och träd, ringbarka eller på annat sätt skada träd, tillföra död ved eller andra växtdelar, dämna och lägga igen diken, stängsla, genomföra markstörning samt andra liknande åtgärder,
5. naturvårdeshöjande skötselåtgärder i våtmarker genom röjning av buskar och träd, dämning och igenläggning av diken samt liknande åtgärder,
6. inplantering eller utsättning av inhemska växter, djur eller andra organismer för att gynna skyddsvärda arter eller naturmiljöer,
7. borttagande av för området främmande arter, exempelvis contortatall,
8. skötselåtgärder för att begränsa och/eller förhindra storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre genom fällning och barkning av färskt angripna granar samt rotkapning och barkning av vindfällda granar. Fällda träd ska i första hand lämnas i naturreservatet, men fällda färskt angripna träd kan i undantagsfall transporteras ut om områdets prioriterade bevarandevärden påtagligt hotas,
9. undersökning och dokumentation av djur, växter och andra organismer samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet

Det är inom naturreservatet förbjudet att:

1. göra åverkan på berg eller mark, till exempel genom att måla, borra, rista, hacka, gräva eller omlagra,
2. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, såväl stående som liggande. Undantag gäller för att ta torra, döda, klena kvistar för att använda till lägereld på platsen,
3. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
4. framföra motordrivet fordon i terräng med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark,
5. insamla eller gräva upp växter, inklusive mossor och alger, samt lavar och svampar. Undantag gäller för att plocka bär, matsvamp och icke fridlysta blommor,
6. insamla ryggradslösa djur.

Det är utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

7. sätta upp skylt, plakat, affisch, inskrift eller därmed jämförbar anordning för reklam, information eller liknande ändamål.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna utgör inte hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut. Undantag gäller också för de nödvändiga transporter som krävs för åtgärderna och för transporter i annat tjänstesyfte,
- b) uppförande av jakttorn,
- c) kvistning eller röjning av sly för upprättande och upprätthållande av befintliga sikt- eller skjutgator vid jaktpass,
- d) uttransport av fälld älg, björn, hjort eller vildsvin. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador,

- e) inplantering eller utsättning av inhemska växter eller djur i artbevarande syfte. Åtgärden kräver Länsstyrelsens tillstånd,
- f) insamling av enstaka exemplar av arter för exempelvis artbestämning och dokumentation. För att genomföra vetenskapliga undersökningar eller bedriva miljöövervakning som innebär någon form av markering, fällfångst eller andra åtgärder som kan innebära påverkan på naturmiljön krävs Länsstyrelsens tillstånd,
- g) renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) samt framförande av motordrivet fordon vid renskötsel i enlighet med gällande terrängkörningslagstiftning.

För samtliga undantag från föreskrifter gäller att risken för skada på mark, vegetation, bottenar och vatten ska minimeras.

Ärendets beredning

De höga naturvärdena i naturreservatet blev först kända år 2004 i samband med Länsstyrelsens s.k. SNUS-inventering¹, som framför allt omfattade statlig mark men även bolagsmark och enskild mark. År 2022 avverkningsanmäldes delar av området. Därefter inleddes en dialog med markägaren om formellt skydd.

I början av 2023 tillstyrkte Naturvårdsverket att Länsstyrelsen kunde påbörja förhandlingar med berörd markägare i syfte att bilda naturreservat. Efter förhandlingar mellan markägaren och staten har en överenskommelse om intrångsersättning träffats under våren 2025. På och kring Nörd-Lomsjöberget finns utanför naturreservatet skogliga nyckelbiotoper och frivilliga avsättningar på bolagsmark.

Naturreservatet ligger inom Vilhelmina södra samebys vinterbetesmarker². I februari 2025 har samebyn samt Sametinget, Svenska Samernas Riksförbund, Landsförbundet Svenska Samer m.fl. beretts möjlighet till konsultationsmöte³ (diarienummer 10400-2024). Åsele kommun (Sjeltien tjjelte) är förvaltningsområde för samiska språk⁴.

---

¹ Länsstyrelsen Västerbotten. 2017. Skogar med höga naturvärden i Västerbottens län. Länsstyrelsens skogsinventeringar nedan gränsen för fjällnära skog 2003-2015.

² Sametinget. IRENMARK. Rennäringsens markanvändningsdata. www.sametinget.se.

³ Lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket.

⁴ Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare, sameby, myndigheter m.fl. för yttrande och samråd. Följande remissinstanser har yttrat sig:

- **Åsele kommun** ställer sig positiva till bildandet av naturreservatet. Områdets natur är bevarandevärd, bland annat dess fina barrnaturskogar och området vid Nörd-Lomsjöberget har också höga värden för friluftslivet.
- **Skogsstyrelsen** är positiva till att naturreservatet bildas och har i övrigt inga synpunkter.
- **Sveriges geologiska undersökning (SGU)** meddelar att de avstår från att yttra sig.
- **Västerbottens ornitologiska förening (VOF)** är positiva till att Nörd-Lomsjöberget skyddas som naturreservat. Särskilda synpunkter har lämnats kopplat till föreslagna skötselåtgärder såsom naturvårdsbränning, lövgynnande åtgärder och restaurering av hydrologi. VOF betonar vikten av att Länsstyrelsen har kunskap om områdets fågelliv, att hänsyn tas till fågellivet vid planerade åtgärder samt att åtgärderna inte genomförs under häckningstid.

Länsstyrelsens kommentar: Vid genomförande av olika skötsel- och förvaltningsåtgärder behöver alltid den slutliga avvägningen av eventuell nytta och skada för olika berörda arter och naturtyper göras i varje enskilt fall. Inför en naturvårdsbränning genomförs därför en mycket noggrann planering i fält, ofta under flera säsonger. Förekomster av olika skyddsvärda arter som kan behöva tas hänsyn till noteras och registreras. För att inhämta ytterligare kunskap sker vid behov även samråd med lokala ornitologer eller annan expertis. Om det påträffas särskilt skyddsvärda arter (fåglar eller andra organismgrupper) där förekomsten kan komma att äventyras av en skötselåtgärd tas det med i planeringen. Exempelvis genom val av tidpunkt eller justering av gränserna för skötselinsatsen så att arten/arterna inte påverkas eller påverkansgraden minimeras.

- **Sametinget** skriver i sitt yttrande att det är viktigt att det samiska kulturlandskapet och historia synliggörs samt att föreskrifterna för naturreservatet inte hindrar samisk markanvändning. Sametinget noterar att samråd ska genomföras med

samebyn inför skötselåtgärder som kan medföra påverkan på renskötseln.

- **Sámiid Riikkasearvi** (Svenska samernas riksförbund/SSR) anser att det är viktigt att bildandet av naturreservat inte orsakar olägenhet för renskötseln, och att de synpunkter som berörda samebyar framför är viktiga att beakta. De betonar också att naturreservat ofta gynnar renskötseln genom att undanröja skogsbruk och andra typer av exploatering.

Länsstyrelsens kommentar: Länsstyrelsen erbjuder konsultation för berörda samebyar och andra berörda samiska företrädare inför att ett naturreservat bildas. Inför åtgärder som kan påverka renskötseln genomförs samråd med berörd sameby.

- **Svenska kraftnät** meddelar att de inte har några anläggningar eller intressen som berör naturreservatet och har därför inga synpunkter.

Översiktlig beskrivning av reservatet

Nörd-Lomsjöbergets naturreservat ligger cirka 18 km sydväst om Åsele, och utgörs av Nörd-Lomsjöbergets södra delar med dess småböljande topparti samt branta syd- och sydostsluttningar. I norr finns en liten myr.

Skogarna i naturreservatet är i delar gamla och olikåldriga. I de flackare partierna är skogen grandominerad och välskiktad med 120- till 150-åriga granar och inslag av 150- till 250-åriga tallar. Sydbranterna är helt talldominerade med gammal, skiktad skog med inslag av äldre tallar. Död ved förekommer mestadels allmänt.

I reservatet finns också en del ungskogar som planterats efter avverkningar i början av 2000-talet. Centralt finns också två ytor med cirka 60- till 70-åriga skogar som mestadels är talldominerade.

Länsstyrelsens motivering och bedömning

Motiv till skyddets utformning

Nörd-Lomsjöberget är ett värdefullt naturområde som hyser en mångfald av arter knutna till naturskogar. Området har egenskaper och strukturer som utvecklats genom att naturliga processer fått verka

relativt ostört under lång tid. Området har också höga värden för friluftslivet. För att områdets värden ska bestå behöver området därför långsiktigt skyddas från skogsbruk och annan exploatering, verksamhet eller påverkan som innebär att områdets naturvärden skulle skadas, som försvårar för allmänhetens tillträde till området eller som kan påverka områdets relativt opåverkade karaktär på ett sådant sätt som strider mot syftet med reservatet.

Reservatet är i stor utsträckning präglad av bränder som har format skogarna i många hundra år. För att kunna upprätthålla brandprägelns möjliggörs naturvårdsbränning och brandefterliknande åtgärder. Sådan skötsel kommer att gynna arter som är knutna till eller helt beroende av brandpräglad skog. I reservatet finns också yngre och medelålders skogar. Även i dessa delar kommer naturvårdsbränning och brandefterliknande åtgärder tillåtas för att förbättra skogarnas strukturer och för att påskynda utvecklingen av värdefulla livsmiljöer för naturskogsarter.

Det krävs ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevara och utveckla naturreservatets värdefulla natur- och friluftsmiljöer. Länsstyrelsen bedömer att naturreservat är den lämpligaste skyddsformen för områden som Nörd-Lomsjöberget där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska bibehållas och utvecklas.

Länsstyrelsen har därför bedömt att området, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken) samt områdets värde för friluftslivet, bör förklaras som naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Överensstämmelse med planer och strategier för skydd och förvaltning

Skyddet av Nörd-Lomsjöberget har hög prioritet inom Länsstyrelsens uppdrag att skydda värdefull natur och bevarandet av området ligger i linje med nationella och regionala strategier och planer för skydd och skötsel av värdefull natur:

- Området har en stor mängd nyckelelement och naturvårdsarter och förhållandevis liten påverkan av modernt skogsbruk. De

höga naturvärdena på beståndsnivå gör området högt prioriterat för skydd⁵.

- Området ligger inom en värde-trakt för skog⁶ (Stenbithöjden, ACG3025) och därmed blir förutsättningarna bättre för att långsiktigt bevara och utveckla områdets utpekade värden och för att bevara, stärka och utveckla en grön infrastruktur på landskapsnivå⁷.

I närområdet till naturreservatet finns flera nyckelbiotoper och frivilliga avsättningar på bolagsmark med höga skogliga naturvärden. Dessa bidrar också till de goda förutsättningarna för en gynnsam utveckling av de delar av reservatet som har mer påverkade livsmiljöer.

Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

Formellt skydd av värdefull natur, varav naturreservat utgör en stor del, är ett av de viktigaste verktygen för att nå målen om biologisk mångfald.

Reservatsbeslutet omfattar, 34 hektar skog och 1 hektar våtmarker med de typiska arter, strukturer och processer som hör till de olika naturtyperna. Skyddet stärker därmed möjligheterna att nå miljömålen Levande skogar, Myllrande våtmarker samt Ett rikt växt- och djurliv.

Reservatet bidrar även till uppfyllandet av flera av Sveriges nationella friluftsmål, däribland målen om Tillgång till natur för friluftsliv och Skyddade områden som resurs för friluftslivet, genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras och tillgängliggörs.

Förenlighet med riksintressen (3 och 4 kap. miljöbalken) och kommunala planer

Genom naturreservatet passerar en flyttled som är av riksintresse för rennäringen (3 kap. 5 § miljöbalken). Länsstyrelsen bedömer att naturreservatet inte påverkar rennäringens riksintressen negativt och att riksintressena inte är motstående inom reservatet

---

⁵ Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. 2024. *Nationell strategi för formellt skydd av skog*. Rapport 7168.

⁶ Länsstyrelsen i Västerbottens län och Skogsvårdsstyrelsen Västerbotten. 2005. *Strategi för formellt skydd av skog i Västerbottens län. Inkl. Tillägg 2019-12-19 (dnr 511-2259-2018)*.

⁷ Länsstyrelsen Västerbotten. 2019. *Handlingsplan för grön infrastruktur i Västerbottens län*.

Naturreservatet berörs inte av några gällande eller förfallna undersökningstillstånd, utpekade riksintressen för mineralutvinning (3 kap. 7 § miljöbalken), energiproduktion (3 kap. 8 § miljöbalken) eller kända intressen för totalförsvaret (3 kap. 9 § miljöbalken).

I Åsele kommuns översiktsplan⁸ ges några exempel på betydelsen av skogarna i kommunen för bl.a. rekreation och friluftsliv, bevarande av biologisk mångfald samt historiskt arv.

Åsele kommun har tillsammans med Vilhelmina och Dorotea tagit fram ett tillägg till översiktsplan som hanterar vindkraft⁹. I planen har ett antal utredningsområden för vindkraft identifierats. Bland de identifierade områdena ingår inte Nörd-Lomsjöberget. I vindkraftsplanen anser kommunerna vidare att storskalig vindkraftsetablering i känslig naturmiljö inte bör ske.

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen att detta beslut om bildande av naturreservatet Nörd-Lomsjöberget är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med för området gällande kommunala planer.

Intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken

Vid skydd av områden ska det enligt 7 kap. 25 § miljöbalken göras en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen. Inskränkningar som motiveras med hänsyn till naturvårdsintressen eller intressen för friluftslivet betraktas som angelägna allmänna intressen.

Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området. I avsnittet Motiv till skyddets utformning ges en fördjupad motivering till detta.

Sammantaget finner Länsstyrelsen därför att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

---

⁸ Åsele kommun. 2014. Översiktsplan. Antagen av Åsele kommunfullmäktige 2014-03-10.

⁹ Åsele, Vilhelmina och Dorotea kommuner. 2010. Vindkraftsplan för Södra Lappland.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 och 26 §§ miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

För föreskrifter med krav på tillstånd kan Länsstyrelsen lämna tillstånd till en åtgärd om det inte strider mot reservatets syfte. Ett tillstånd innebär att en åtgärd kan få vidtas, åtminstone i viss omfattning men att det kan finnas krav på utformning, tidsbegränsning, lokalisering mm.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Före anordnande av fasta renskötselanläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (1998:904) om anmälan om samråd.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också andra lagar, förordningar och föreskrifter till skydd för naturmiljön, till exempel:

- Enligt 1 § terrängkörningslagen (SFS 1975:1313) är det förbjudet att köra på barmark i terräng med motordrivna fordon,
- Fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskydds-förordningen (2007:845),
- Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Enligt 2 kap. 6 § kulturmiljölagen är det förbjudet att utan tillstånd från Länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, planering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3. Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft. I annat fall går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helene Hellmark Knutsson med Lena Lundevaller, handläggare områdesskydd, som föredragande. I handläggningen har också Emil Larsson, handläggare områdesskydd, medverkat.

Helene Hellmark Knutsson

Landshövding

Lena Lundevaller

Handläggare områdesskydd

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

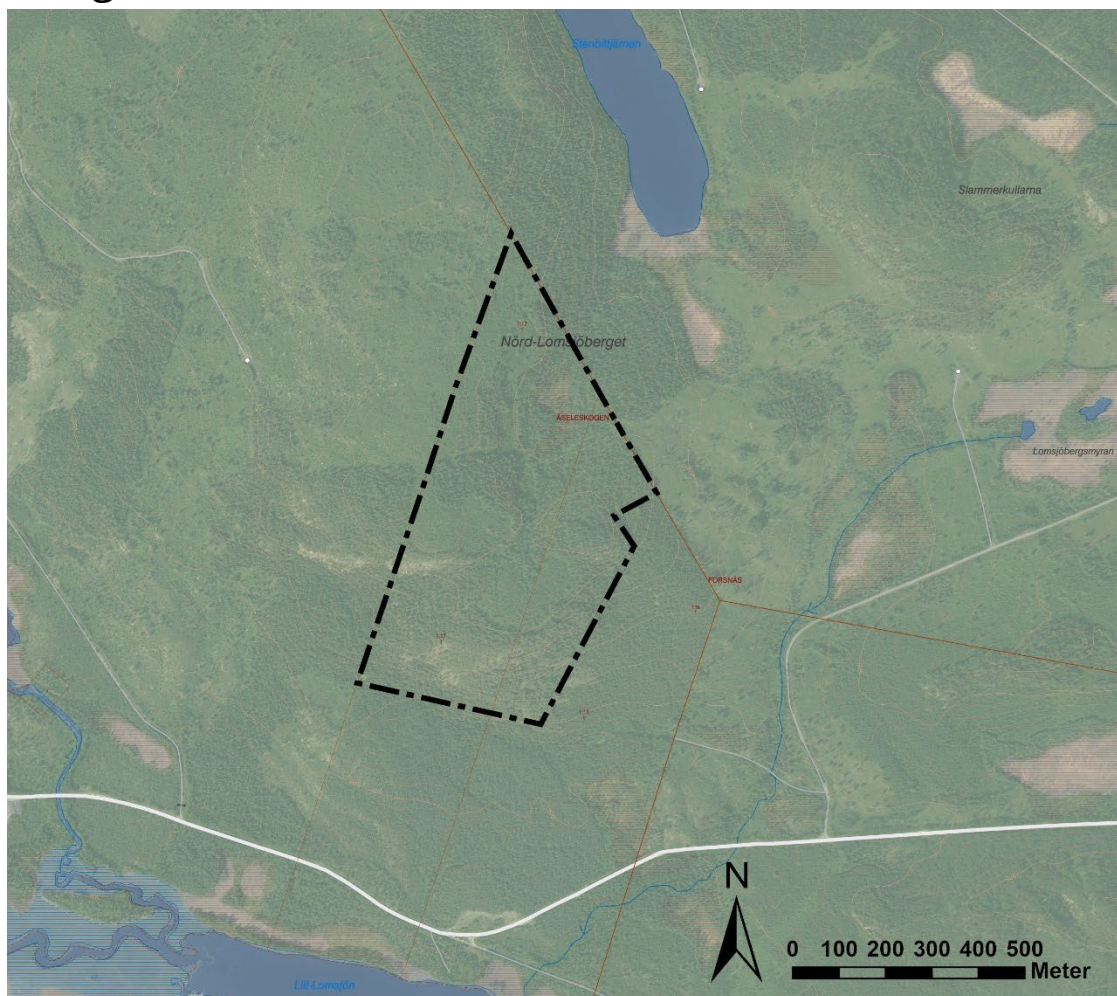
Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
<https://www.lansstyrelsen.se/dataskydd>.

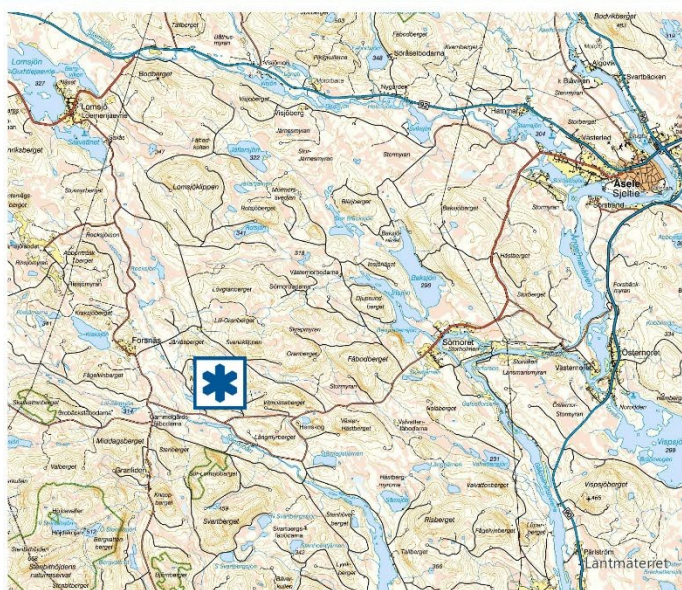
Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan inklusive bilagor
3. Överklagandehänvisning regeringen

Bilaga 1

 Naturreservat gräns Naturreservat

Bakgrundskartor © Lantmäteriet, Länsstyrelsen

Beslutskarta för Nörd-Lomsjöbergets naturreservat i Åsele kommun.

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 2 till beslut

1 (11)

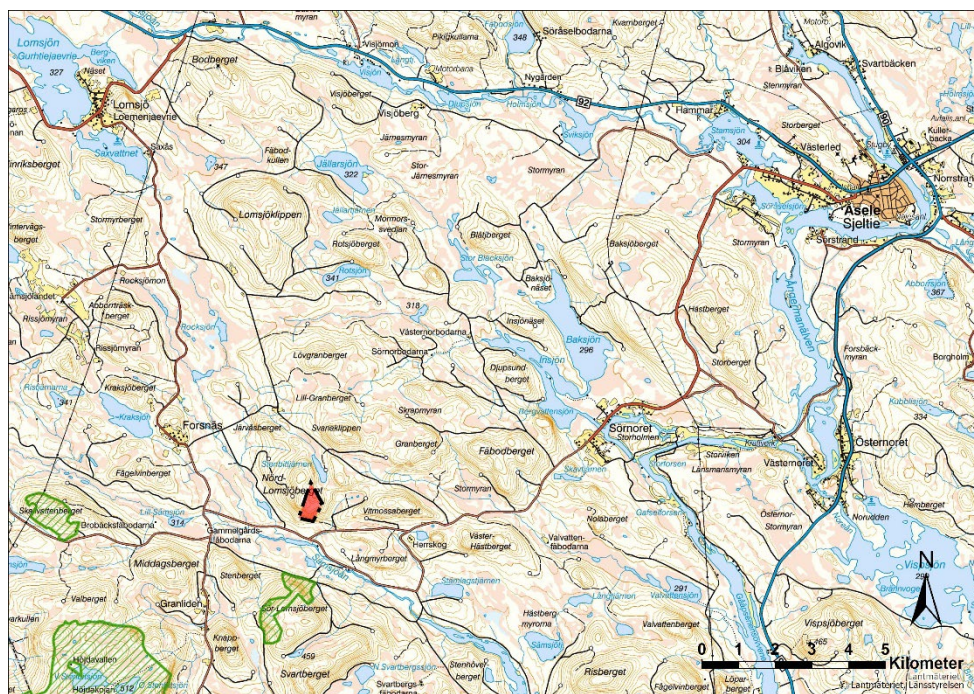
Datum 2026-06-12
Diarienummer 1969-2022

Skötselplan för Nörd-Lomsjöbergets naturreservat i Åsele kommun

1 Beskrivning av naturreservatet

1.1 Läge och landskap

Nörd-Lomsjöbergets naturreservat ligger drygt 1,5 mil västsydväst om Åsele. Naturreservatet består av barrskogar på delar av Nörd-Lomsjöbergets topparti och sydbrant. Höjden varierar från 345 till 495 meter över havet.

Naturreservatet Nörd-Lomsjöberget (rödmarkering med svart streckad linje) ligger norr om vägen mellan Forsnäs och Sörnoret. På kartan syns också några närliggande naturreservat (grön streckad markering).

Datum
2026-06-12

Diarienummer
1969-2022

1.2 Geologi

Berggrunden utgörs i hela naturreservatet av granit. Strax norr om naturreservatet finns ett stråk av basisk diabas. Jordarterna består av morän och torv. Jordtäcket är på många ställen mycket tunt eller saknas helt. På sydbranten finns lodytor och i naturreservatets sydvästra del är branten mycket blockrik.

1.3 Skog

På de flackare partierna på bergets topparti växer välskiktad gran-dominerad barrblandskog med 100 till 150-åriga granar, inslag finns av äldre granar och 150- till 250-åriga tallar. Vid lodytorna och de brantaste partierna i söder är skogen helt talldominerad med gammal skiktad skog med inslag av ännu äldre tallar. Död ved förekommer mestadels allmänt.

Mellan områdena med äldre skog finns områden som avverkats i början av 1960-talet och under 2000-talets första årtionde. De medelålders skogarna centralt i naturreservatet, som avverkades på 1960-talet, är mestadels talldominerade. De senare avverkningarna har planterats med gran respektive tall.

1.4 Våtmark

Det finns i norra delen av naturreservatet en liten, delvis trädbevuxen, våtmark. Den ligger på bergets nordbrant, på en liten avsats omgiven av tre av bergets toppar.

1.5 Arter

Nörd-Lomsjöbergets naturreservat utgör en lämplig miljö för arter knutna till barrnaturskogar. I området har bland annat följande naturvårdsarter^{1,2} noterats. Hotkategori presenteras enligt Artdatabankens rödlista³: lunglav (*Lobaria pulmonaria*, NT), kötticka (*Leptoporus mollis/erubescens*, NT), ullticka (*Phellinidium ferrugineofuscum*, NT), lavskrika (*Perisoreus infaustus*, NT), talltita

---

¹ Naturvårdsarter är en samlingsterm för skyddade arter enligt Artskyddsförordningen, typiska arter för naturtyperna enligt EU:s art och habitatdirektiv, rödlistade arter, ansvarsarter, signalarter och nyckelarter.

² Artdatabanken. 2013. Naturvårdsarter. SLU Artdatabanken rapporterar 14.

³ SLU Artdatabanken. 2026. Rödlistade arter i Sverige 2025. SLU Artdatabanken rapporterar. Nr 37:2026. CR=Critically endangered/Akut hotad, EN=Endangered/Starkt hotad, VU=Vulnerable/Sårbar, NT=Near threatened/Nära hotad.

(*Poecile montanus*, NT), tjäder (*Tetrao urogallus*) och videsparv (*Emberiza rustica*).

1.6 Kulturhistoria

Det finns inga fornlämningar eller kulturlämningar registrerade inom naturreservatet i Riksantikvarieämbetets kartdatabas Fornsök⁴.

1.7 Renskötsel

Naturreservatet ligger inom Vilhelmina södra samebys vinterbetesland. Vilhelmina södra sameby är en fjällsameby. En flyttled av riksintresse för rennäringen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken⁵ passerar naturreservatet.

Andra områden än de som redovisas på Sametingets kartor kan få ökad betydelse på grund av bl.a. väder, betestillgång samt övriga verksamheter och aktiviteter inom beteslandet. Samhällen, utbyggda älvar, vägar, skogsbruk, turism m.m. i samebyns vinterbetesområde gör att renarna behöver mycket tillsyn i vinterbeteslandet. Tjockt snötäcke och hård skare gör att det i vinterbeteslandet är nödvändigt att ha tillgång till hänglavsbyte.

1.8 Friluftsliv

Naturreservatet Nörd-Lomsjöberget kan besökas för egna strövtåg, naturstudier, svamp- och bärplockning. I naturreservatet finns goda förutsättningar att uppleva stillhet och frånvaro av ljus- och ljudstörningar. Sluttningarna är ganska branta och i på flera ställen finns många stora stenblock och blocksamlingar.

Några skogsbilvägar finns i närheten av naturreservatet. Ingen väg når fram till naturreservatets gräns och det finns ingen markerad stig från väg till naturreservatet. Besökare får själva söka sin väg uppför den branta sluttningen.

2 Skötselområden för naturmiljöer

Naturreservatet är indelat i tre skötselområden, se också bilaga 1. För varje skötselområde redovisas bevarandemål som beskriver vilket tillstånd som ska bevaras eller uppnås för att reservatets syfte ska

---

⁴ Riksantikvarieämbetets kartdatabas Fornsök.

⁵ Sametinget. IRENMARK. Rennäringens markanvändningsdata. www.sametinget.se.

tillgodoses. För skötselområdena redovisas också skötselåtgärder som kan behöva vidtas av Länsstyrelsen, som förvaltare av naturreservatet.

Se också kapitel 1 för beskrivning av skötselområdena.

2.1 Skötselområde 1: Brandpräglad barrskog

Areal: 20 hektar.

Skötselområdets skogar består av gamla och olikåldriga barrskogar. På de högre liggande delarna växer grandominerad barrblandskog. Inslaget av tall ökar mot söder för att övergå i tallskog på branterna.

Det finns några diken i skogen i skötselområdets norra del.

Bevarandemål

- Skogen ska präglas av naturliga processer såsom brand, trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Området ska ha en naturlig hydrologi.
- Skogens struktur och sammansättning ska vara påverkad av brand eller motsvarande störning. I perioder efter en störning kan områden vara öppna och luckiga med nya spirande träd-generationer. I senare stadier kan skogen vara mer sluten. Vissa mindre delar av skogen är naturligt fuktiga eller blöta och kommer därför att brinna väldigt ytligt eller inte alls, vilket är en del av dynamiken i ett brandpräglat landskap.
- Skogen ska utmärkas av olikåldrighet, luckighet och genomgående stor strukturell variation. Grova och gamla träd ska vara vanliga. Generellt ska tillgången på stående och liggande död ved vara stor.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer.
- Främmande arter eller stammar ska inte utgöra ett hot mot naturreservatets naturvärden.

Skötselåtgärder

Bränning

Skötseln ska vara naturvårdsbränning där det är tekniskt möjligt. Skötselområdet kan delas upp och brännas i mindre delar om det bedöms lämpligt. Exakt avgränsning för de enskilda naturvårds-

bränningarna tas fram i samband med den brandplan som görs inför varje enskild bränning.

Brandefterliknande åtgärder

Om bränning inte är möjlig att genomföra kan olika brandeafterliknande åtgärder genomföras för att främja strukturer och arter som är knutna till brand. Det kan ske genom att fälla träd, ringbarka eller på annat sätt skada träd, tillföra död ved eller genomföra markstörning.

Stängsling

Om den föryngring som kommer efter en bränning bedöms ha dåliga förutsättningar att utvecklas på grund av intensivt bete kan stängsling genomföras.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

2.2 Skötselområde 2: Ung- och medelålders skog

Areal: 14 hektar.

I reservatet finns några ung- och medelåldersskogar efter avverkningar på 1960-talet och i början av 2000-talet^{6,7}. Avverkningarna på 2000-talet har återplanterats. Den norra planteringen domineras av gran (70%) med cirka 10% tall och 20% björk. Den andra planteringen domineras av tall (80%) med 10% av gran respektive björk.

Bevarandemål

- Skötselområdet ska på sikt bestå av en brandpräglad, lövrik barrnaturskog.

---

⁶ Skogsstyrelsen. Avverkningsinformation.

⁷ Lantmäteriet. Ortofoto svart/vit 1965, 1972, 1995 och 1999. Ortofoto färg 2010, 2015, 2019, 2022 och 2025. Ortofoto IR 2006, 2010, 2015, 2019, 2022 och 2025.

Datum

2026-06-12

Diarienummer

1969-2022

- Skötselområdet ska huvudsakligen präglas av naturliga processer såsom brand, trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Normalt ska skogarna hysa betydande mängder död ved.
- Skogens struktur och sammansättning ska vara påverkad av brand eller motsvarande störning. I perioder efter en störning kan områden vara öppna och luckiga med nya spirande trädgenerationer. I senare stadier kan skogen vara mer sluten. Vissa mindre delar av skogen är naturligt fuktiga eller blöta och kommer därför att brinna väldigt ytligt eller inte alls, vilket är en del av dynamiken i ett brandpräglad landskap.
- Området ska ha en naturlig hydrologi.
- Typiska arter för naturtyperna ska förekomma.
- Främmande arter och stammar ska inte utgöra ett hot mot områdets naturvärden.

Skötselåtgärder

Skötselområdets skogar kan på lång sikt komma att föras till skötselområde 1.

Bränning

Skötseln ska vara naturvårdsbränning där det är tekniskt möjligt. Skötselområdet kan delas upp och brännas i mindre delar om det bedöms lämpligt. Exakt avgränsning för de enskilda naturvårdsbränningarna tas fram i samband med den brandplan som görs inför varje enskild bränning.

Brandefterliknande åtgärder

Om bränning inte är möjlig att genomföra ska olika brandefterliknande åtgärder kunna tillämpas, t ex ringbarkning, luckhuggning eller markstörning.

Stängsling

Om den föryngring som kommer efter en bränning bedöms ha dåliga förutsättningar att utvecklas på grund av intensivt bete kan hägn byggas.

Datum
2026-06-12

Diarienummer
1969-2022

Lövgynnande åtgärder

Selektiva röjningar och gallringar av barrträd kan genomföras för att gynna lövträd och få en mer lövrik skog.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar områdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

2.3 Skötselområde 3: Våtmark

Areal: 1 hektar.

Skötselområdet består av en liten, delvis trädbevuxen våtmark. På och kring våtmarken finns det några diken.

Det finns inga vattendrag eller sjöar i naturreservatet. Naturreservatet ligger inom Ångermanälvens avrinningsområde.

Bevarandemål

- Våtmarkerna ska huvudsakligen vara fysiskt och hydrologiskt intakta. De hydrologiska- och hydrokemiska förhållandena ska vara opåverkade. Hydrologin ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året.
- I skötselområdet ska det finnas olika naturligt förekommande naturmiljöer med de strukturer, vegetationstyper och arter som hör till dessa naturmiljöer.
- Våtmarkerna ska präglas av naturliga ekologiska och hydrologiska processer såsom nederbörd, grundvattenflöden och översvämningar.
- Typiska arter ska ha stabila eller ökande populationer inom skötselområdet.

Skötselåtgärder

Fri utveckling

Skötselområdets våtmarker ska huvudsakligen utvecklas fritt genom naturliga processer.

Hydrologisk återställning

Där diken eller annan tidigare markavvattning påverkar skötselområdets naturvärden negativt kan en återställning av hydrologin genomföras.

Främmande arter

Främmande arter som utgör ett hot mot områdets naturvärden bör tas bort.

Bränning

Historiskt har brand många gånger berört våtmarkerna i naturlandskapet i varierande utsträckning. Ibland har myrarna brunnit, ibland har de fungerat som en naturlig brandgräns. Av det skälet kan myren, vid en naturvårdsbränning av skog inom skötselområde 1 och 2, tillåtas brinna.

3 Skötsel för friluftsliv

Naturreseptatet har betydelse för friluftslivet genom möjligheten till att uppleva förhållandevis opåverkad natur och att nyttja området för t.ex. egna strövtåg, bär- och svamplockning.

Flera skogsvägar finns i närheten av naturreseptatet, men terrängen upp till och i reseptatet är brant.

Mål för friluftsliv

- Det övergripande målet för friluftslivet är att reseptatet ska vara tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier utifrån sina befintliga förutsättningar.
- Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreseptatets upplevelsevärden inför och under besök i området. Informationen ska också bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås.

- Områdets entré och friluftslivsanordningar ska vara i gott skick och underlätta för besökare att uppleva området.

Åtgärder för friluftsliv

Informationen om Nörd-Lomsjöbergets naturreservat ska underlätta för besökare att uppleva området, förhöja upplevelsen av besöket samt informera om gällande regler.

Informationsskylt, utformad i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, kan sätts upp och underhållas i anslutning till naturreservatet. Informationsskylt sätts upp och övrig information om naturreservatet på Länsstyrelsens webb, via appar och andra tekniska lösningar publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med information om andra naturreservat i länet.

4 Nyttjanderätter

Jakt får bedrivas av jakträttsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter. Jaktorn får underhållas och sikt- och skjutgator får röjas enligt reservatets föreskrifter.

5 Samråd angående renskötsel

Samråd mellan Länsstyrelsen och berörd sameby ska genomföras inför kommande skötselåtgärder i Nörd-Lomsjöbergets naturreservat som kan medföra påverkan på renskötseln. Båda parter ska kunna ta initiativ till samråd.

6 Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar.

7 Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av naturreservatet utförs av naturvårdsförvaltaren i enlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer. Tillsynen innefattar besiktning av att reservatets föreskrifter efterlevs.

Dessutom ska naturvårdsförvaltaren följa upp utmärkningar, skyltar och friluftsanordningar inom reservatet samt livsmiljötyper och arter. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Datum
2026-06-12

Diarienummer
1969-2022

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

7.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att större skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden dokumenteras. Tillståndet för livsmiljöerna uppdateras efter åtgärd.

7.2 Uppföljning av bevarandemål

Naturresevatets bevarandemål och tillståndet för områdets utpekade livsmiljötyper och arter ska följas regelbundet. Uppföljningen sker enligt riktlinjer från Naturvårdsverket.

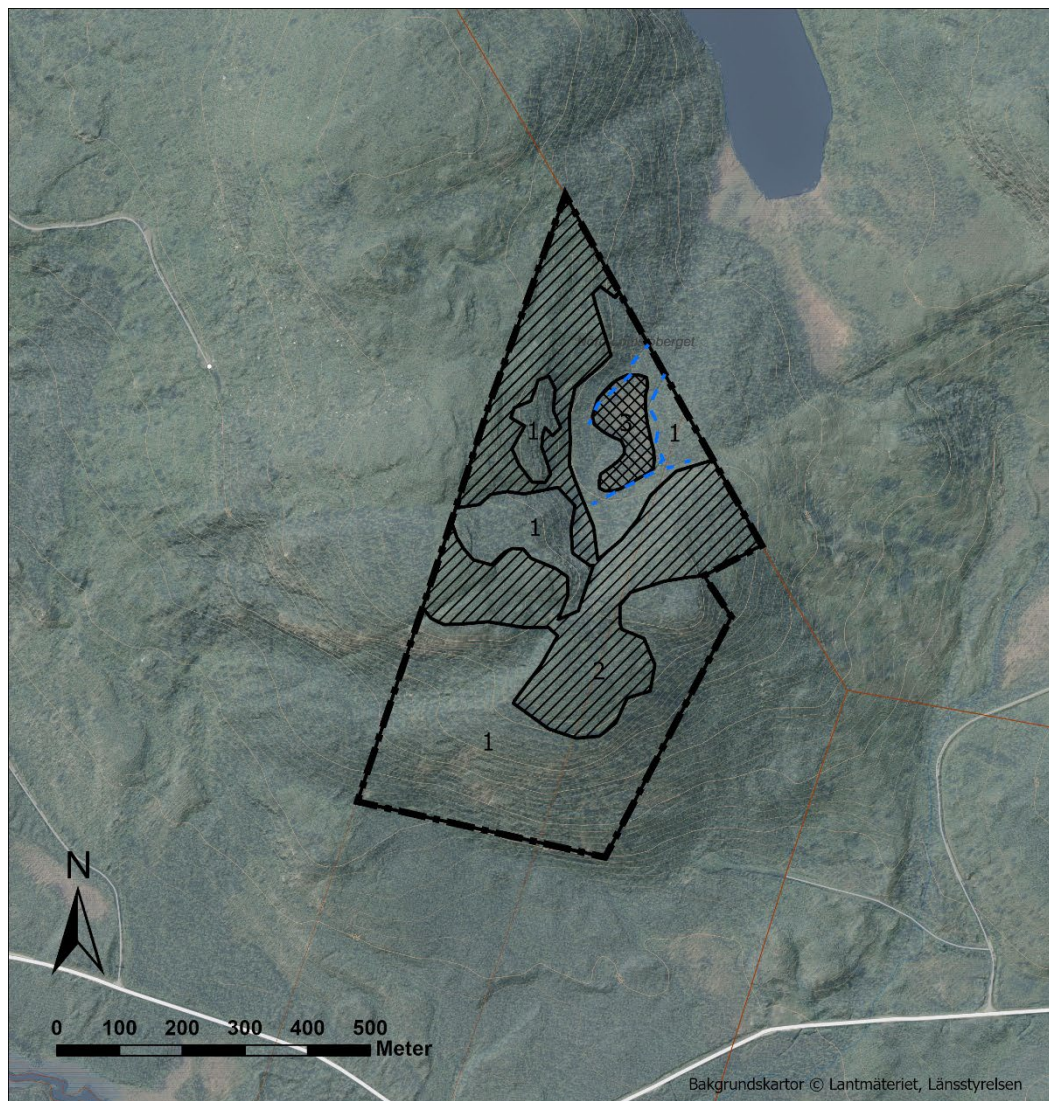
Bilaga

1. Karta över skötselområden

Datum
2026-06-12

Diarienummer
1969-2022

Bilaga 1

- 1 Barrskog
- 2 Ung- och medelålders skog
- 3 Våtmark
- Dike
- Naturreservat gräns

Karta med skötselområden för naturreservatet Nörd-Lomsjöberget i Åsele kommun.

Överklagandehänvisning regeringen

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västerbotten antingen via e-post; vasterbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Du anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Datum
2026-06-15

Diarienummer
1969-2022

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post vasterbotten@lansstyrelsen.se eller via växeltelefonnummer 010-225 40 00. Ange diarienummer.